

การบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสารานีธรรม 6

ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

Administration of Media Technology for Educational in the Digital Based on
Saraniyadhamma Vi Principles of Network Center 5 Jaturapoom Srivichaya School
Under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2

จุฬาลักษณ์ ศรีสุข

มะลิวัลย์ โยธารักษ์

พระครูพิจิตรศุภการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Julalak Srisuk

Maliwan Yotharak

Phrakhru Pichitsuphakan

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

E-mail: jkfon2539@gmail.com

รับบทความ: 18 มีนาคม 2569; แก้ไขบทความ: 17 เมษายน 2569; ตอรับบทความ: 22 เมษายน 2569

Received: March 18, 2026; Revised: April 17, 2026; Accepted: April 22, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 2) ศึกษาแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสารานีธรรม 6 3) นำเสนอและประเมินการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสารานีธรรม 6 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลเชิงลึก จำนวน 5 รูป/คน สนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัยและแบบประเมินการสนทนากลุ่ม

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) สถานศึกษามีการวางแผนและสนับสนุนด้านสื่อเทคโนโลยี แต่ยังไม่ประสบปัญหาการบริหารจัดการที่ไม่เป็นระบบ แผนงานไม่สอดคล้องกับบริบทจริง การพัฒนาบุคลากรขาดความต่อเนื่องและเน้นทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ อุปกรณ์มีสภาพเสื่อมโทรม รวมถึงช่องว่างด้านทักษะดิจิทัลระหว่างบุคลากรแต่ละช่วงวัย ส่งผลให้การใช้สื่อเทคโนโลยียังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร 2) แนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาควรยึดหลักสารานีธรรม 6 และดำเนินงานใน 5 ด้านหลัก ได้แก่ การวางแผน การพัฒนาบุคลากร การอำนวยความสะดวก การจัดการทรัพยากร และการจัดการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ การสร้างความเข้าใจ การนำสื่อเทคโนโลยีไปใช้ และการประเมินผล ทั้งนี้ควรบูรณาการเครื่องมือดิจิทัลสมัยใหม่ และส่งเสริมบรรยากาศการทำงานเชิงบวก ผ่านหลักเมตตา การสื่อสารที่ดี การคิดเชิงบวก การแบ่งปัน ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม เพื่อปรับบทบาทผู้บริหารให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก และสร้างความมั่นใจให้ครูในการใช้เทคโนโลยี และ 3) ผลการนำเสนอและประเมินแนวทาง การบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์

คำสำคัญ: การบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา; ยุคดิจิทัล; หลักสารานิยธรรม 6; ศูนย์เครือข่ายการศึกษา

Abstract

This research aims to 1) examine the current state of educational technology management in the digital age within Education Network Center 5 Juturapoom Srivichaya under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2 2) identify management guidelines based on the Six Saraniyadhamma and 3) propose and evaluate these management guidelines. This qualitative study utilized in-depth interviews with 15 stakeholders and 5 key informants, followed by a focus group discussion with 7 experts. Data were analyzed using inductive reasoning and focus group evaluation.

The findings revealed that 1) Current State: While schools have planning and support systems for technology, they face disorganized management and misaligned strategic plans. Professional development lacks continuity and focuses too heavily on theory over practice. Furthermore, deteriorating equipment and a “digital divide” between different age groups of staff hinder overall efficiency. 2) Management Guidelines: Technology management should integrate the Six Saraniyadhamma across five core areas: Planning, Personnel Development, Directing, Resource Allocation, and Learning Management. This involves a three-step process: building understanding, implementation, and evaluation. By fostering a positive atmosphere through kindness, effective communication, positive thinking, sharing, transparency, and participation, administrators can transition into “facilitators” who empower teachers to use technology confidently. 3) Evaluation: Experts confirmed that the proposed management guidelines are appropriate, feasible, and beneficial for educational institutions in the digital era.

Keywords: Administration of Educational Technology Media; Digital Era; *Saraniyadhamma VI*; Educational Network Center

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ไม่ใช่เพียงทางเลือกแต่เป็นเงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษา เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยหลายข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบ Real-time และการเข้าถึงข้อมูลที่ไร้พรมแดน ดังนั้น “ความรู้เท่าทันเทคโนโลยี” จึงเป็นทักษะพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนต้องมีเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ (ณัฐวุฒิ จันทอง, 2568)

การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคนเพื่อพัฒนาประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ได้ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยกำหนดให้รัฐต้องจัดโครงสร้างพื้นฐานและส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษา

รวมถึงประชาชนมีขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545, 2545)

นอกจากนี้ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ยังเน้นยุทธศาสตร์การขยายโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2555-2559)

ในสภาวะที่มีการแข่งขันและความซับซ้อนสูง เทคโนโลยีดิจิทัลคือเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ที่ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตัดสินใจเชิงนโยบายได้อย่างแม่นยำบนฐานข้อมูล ซึ่งการบริหารระบบในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพควรครอบคลุม 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน การกำหนดวิสัยทัศน์และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ โดยเน้นการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น เพื่อจัดวางโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล และระบบงบประมาณที่คุ้มค่า 2) ด้านการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร มุ่งเน้นการยกระดับทักษะดิจิทัล และความฉลาดทางดิจิทัลแก่ครูผ่านการอบรมในรูปแบบการปฏิบัติจริงและการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือน เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) ด้านการอำนวยความสะดวก การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการและการสื่อสารที่ไร้รอยต่อ มีระบบการกำกับติดตามและรายงานผลแบบ Real-time เพื่อให้ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาและสนับสนุนการทำงานของครูได้อย่างทันท่วงที 4) ด้านการจัดสรรและบริหารทรัพยากร การบริหารจัดการทรัพยากรดิจิทัลร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ อุปกรณ์ และระบบคลาวด์ภายใต้งบประมาณที่จำกัด 5) ด้านการจัดการเรียนรู้ การบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การใช้สื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่หลากหลาย การประเมินผลตามสภาพจริงผ่านระบบออนไลน์ และการใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566)

อย่างไรก็ตาม ในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างเข้มข้น ปัญหาที่มักเกิดขึ้นตามมาคือ “วิกฤตด้านจริยธรรม” และ “ความสัมพันธ์ภายในองค์กร” การมุ่งเน้นเพียงประสิทธิภาพเชิงเทคนิคโดยปราศจากหลักธรรมาภิบาลหรือหลักธรรมในการอยู่ร่วมกัน มักนำไปสู่ความขัดแย้งและการทำงานที่ขาดความสุขจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มีมุมมองเน้นไปที่การพัฒนาทักษะทางเทคนิคหรือการจัดหาอุปกรณ์ไอซีที แต่ยังขาดการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัลที่เกื้อกูลกัน

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าการนำหลักสาราณียธรรม 6 อันเป็นหลักธรรมแห่งความสามัคคีและความระลึกถึงกันมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยลดช่องว่างของความไม่เข้าใจและสร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำงานร่วมกัน ประกอบด้วย 1) เมตตาการุณยธรรม 2) เมตตาจักรม 3) เมตตาโมกขธรรม 4) สาธารณโมคิ 5) สีสสามัญญตา และ 6) ทิฏฐิสามัญญตา ซึ่งจะช่วยให้การใช้เทคโนโลยีไม่ได้เป็นเพียงการสื่อสารผ่านหน้าจอ แต่เป็นการสื่อสารที่เปี่ยมด้วยความปรารถนาดีต่อกัน (ที.ปา. (ไทย) 1/32/39)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งศึกษาในบริบทของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กที่ประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรและขาดความรู้เชิงลึกในการใช้เทคโนโลยี ทำให้เกิดภาระงานที่กระทบต่อเวลาในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานสื่อเทคโนโลยี

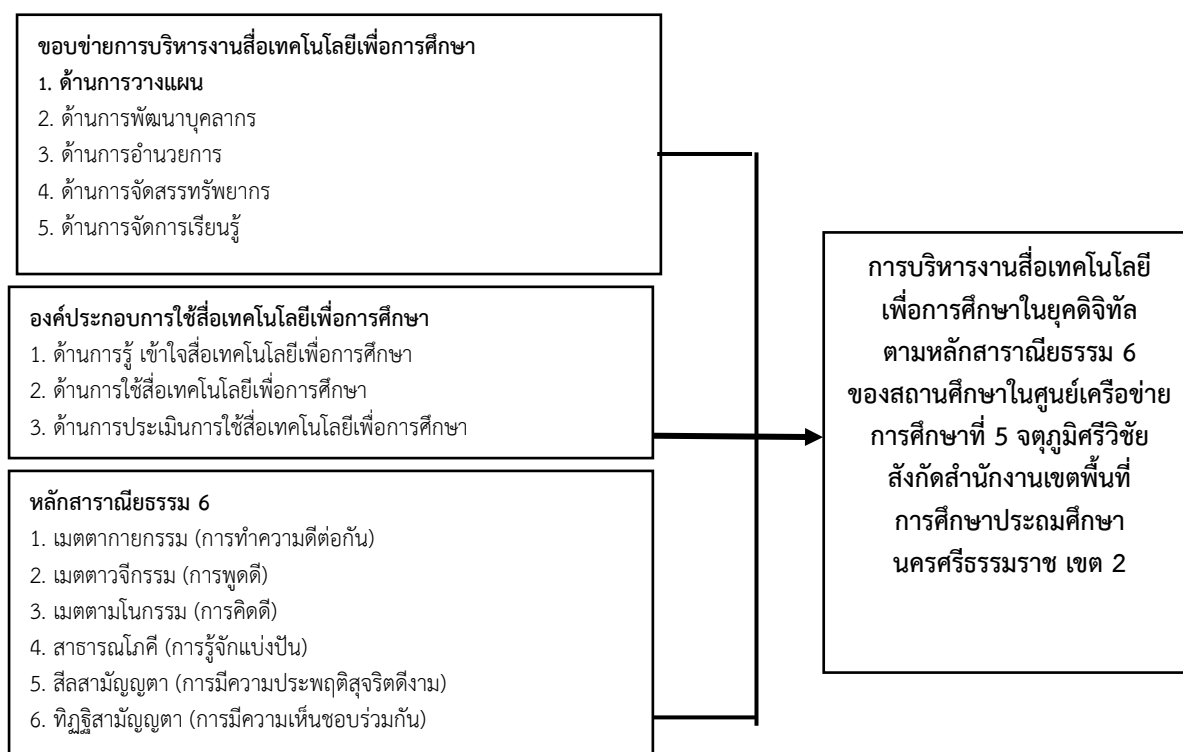
เพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสารานุกรม 6 เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ คำนวณเวลาให้ครูได้ดูแลผู้เรียนอย่างเต็มที่ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสารานุกรม 6 ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อนำเสนอและประเมินการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสารานุกรม 6 ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสารานุกรม 6 ตามแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการ 7 แหล่ง ดังนี้ ทินกฤต รุ่งเมือง (2559) อรุษา ปุณยบุรณะ (2559) คณิต ชนกรศิริธรกิตติ (2560) ธัญญา แสงตันชัย (2563) สุธีร์ ภาระพันธ์ (2563) บัวชมภู ภูทองไชย (2563) และกัญญารัตน์ สุมนะ (2567) สรุปและกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาการวิจัยใน 3 ลักษณะ คือ การศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary investigation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

1.2 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสราณียธรรม 6 ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

1.3 ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสราณียธรรม 6 ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงาน สัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ซึ่งมีผู้ให้การสัมภาษณ์ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 3 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 2 คน ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 3 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระอื่น ๆ ในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 3 คน

2.2 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสราณียธรรม 6 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 5 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน พระภิกษุที่มีวุฒิการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 รูป

2.3 ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินแนวการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสราณียธรรม 6 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน

ผู้อำนวยการสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน ศึกษาในเทศก์กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 1 คน พระภิกษุที่มีวุฒิการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 รูป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

โดยตรวจสอบความสอดคล้องของร่างแบบสัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และหาค่าความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ โดยแต่ละข้อต้องมีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงสามารถใช้ได้ โดยใช้สูตรของโรวินีและแฮมเบิลตัน (Rovini and Hambleton) ดังนี้

$$\text{จากสูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

จากการตรวจสอบพบว่า ผ่านการพิจารณาทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

3.2 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสาราณียธรรม 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสาราณียธรรม 6 ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

3.3 ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินแนวการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสาราณียธรรม 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินการสนทนากลุ่ม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัล เก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 15 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์สภาพการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

4.2 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสาราณียธรรม 6 เก็บรวบรวมแบบประเมินเกี่ยวกับแนวการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสาราณียธรรม 6 ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูป/คน

4.3 ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสารานุกรม 6 ใช้การสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงเป็นข้อสรุป จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่าความท้าทายหลัก คือ การปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีข้อความตอนหนึ่งจากการสัมภาษณ์ที่สะท้อนประเด็นนี้ได้อย่างชัดเจน

“ปัญหาไม่ใช่เราไม่มีเครื่องมือ แต่คือการที่คนของเรายังตามเทคโนโลยีไม่ทัน บางคนยังยึดติดกับวิธีการเดิม ๆ ทำให้การบริหารจัดการสื่อเทคโนโลยีที่ลงทุนไปไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร” (ผู้ให้สัมภาษณ์นามสมมติ: ผู้บริหาร ก)

5.2 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสารานุกรม 6 วิเคราะห์โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาเรียบเรียงและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ในการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะด้าน “สาธารณโภคี” (การแบ่งปันทรัพยากร) และ “สัสตัมมัญญา” (การมีระเบียบวินัยร่วมกัน) ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นที่สนับสนุนแนวทางนี้ว่า

“การบริหารสื่อในยุคดิจิทัลต้องเน้นการแชร์ทรัพยากรร่วมกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ หลักสารานุกรมจะเข้ามาช่วยสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบพี่น้อง ที่ทุกคนพร้อมจะแบ่งปันความรู้และสื่อเทคโนโลยีโดยไม่มีการกักตุน” (ผู้ให้สัมภาษณ์นามสมมติ: ผู้เชี่ยวชาญด้านพุทธบริหาร)

5.3 ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินแนวทางทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสารานุกรม 6 วิเคราะห์โดยนำความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มมาจัดทำเป็นแนวทาง จากการสนทนากลุ่มเพื่อประเมินร่างแนวทาง พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิให้การยอมรับในโมเดลที่เน้นความสมดุลระหว่าง “เทคโนโลยี” และ “คุณธรรม” โดยมีข้อสรุปที่น่าสนใจดังนี้

“แนวทางนี้มีความเป็นไปได้สูง เพราะไม่ได้มองแค่เรื่อง Hard skills หรือตัวอุปกรณ์ แต่เน้นไปที่ทัศนคติและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาในระยะยาว” (ผู้ให้สัมภาษณ์นามสมมติ: ผู้ทรงคุณวุฒิ ค)

ผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1.1 สภาพการการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อศึกษาด้านการวางแผน การวางแผนของสถานศึกษาขาดความสอดคล้องกับบริบทจริง บุคลากรมีทักษะไม่เท่าเทียม และแผนงบประมาณมักยึดตามนโยบายส่วนกลางมากกว่าความต้องการของพื้นที่

1.2 สภาพการการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อศึกษาด้านการพัฒนาบุคลากร ครูมีความกังวลในการใช้เทคโนโลยีเนื่องจากขาดทีมสนับสนุน การอบรมเน้นทฤษฎี และมีภาระงานมากจนมองว่าการผลิตสื่อเป็นภาระ

1.3 สภาพการการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อศึกษาด้านการอำนวยการ ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์อย่างต่อเนื่อง แต่ขาดความรู้เชิงลึก การจัดซื้ออุปกรณ์ขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ใช้งาน และไม่มีเกณฑ์ประเมินผลที่เป็นรูปธรรม

1.4 สภาพการการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อศึกษาด้านการจัดสรรทรัพยากร อุปกรณ์เสื่อมสภาพและไม่ตรงความต้องการ ส่งผลให้ครูต้องพึ่งพาสื่อสำเร็จรูปเป็นหลัก ทำให้เนื้อหาไม่สอดคล้องกับวิชาที่สอน

1.5 สภาพการการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษายังต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ส่งผลให้อุปกรณ์เสื่อมสภาพและมีไม่เพียงพอต่อความต้องการครูพึ่งพาสื่อสำเร็จรูปมากเกินไป เนื่องจากขาดทักษะและไม่มั่นใจในการผลิตสื่อเอง ทำให้เนื้อหาไม่สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของแต่ละวิชา นอกจากนี้ยังขาดระบบและเกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ของการใช้สื่อที่เป็นมาตรฐาน ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. แนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสารานุกรม 6 ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2.1 ด้านการวางแผน สถานศึกษาใช้ระบบ PLC (ครูช่วยครู) สร้างพื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้ร่วมกับระบบ LMS และ Dashboard เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกรายบุคคลอย่างเท่าเทียมและโปร่งใส

2.2 ด้านการพัฒนาบุคลากร เริ่มต้นโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดอบรมบุคลากรแบบ Hybrid & Micro-learning (Teams/Google Classroom) โดยใช้ระบบ Mentor (พี่เลี้ยง) และสื่อสารด้วยความเมตตา เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัย

2.3 ด้านการอำนวยการ ผู้บริหารปรับบทบาทเป็น “ผู้อำนวยความสะดวก” ผ่านระบบ Instant Support (Line/Discord) และใช้ระบบคลาวด์สร้างระบบนิเวศการทำงานแบบเกื้อกูล

2.4 ด้านการจัดสรรทรัพยากร สถานศึกษามีแนวทางการจัดสรรทรัพยากรด้านสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบ จัดตั้ง “ศูนย์แบ่งปันสื่อดิจิทัล” และ “ธนาคารอุปกรณ์เคลื่อนที่” ควบคู่กับการใช้ระบบ QR Code/Asset Management เพื่อความโปร่งใสและยุติธรรม

2.5 ด้านการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการสื่อเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการเรียนรู้และเข้าใจ การใช้ และการประเมินการใช้สื่อ เน้น Game-Based Learning & Metaverse เพื่อสร้างห้องเรียนที่ช่วยเหลือนักเรียน และใช้ Learning Analytics สะท้อนผลเพื่อการพัฒนา มากกว่าการตัดสิน

3. การนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลัก สาระณียธรรม 6 ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยใช้ หลักสาระณียธรรม 6 ได้แก่ เมตตาทายกรรม เมตตาจักรกรรม เมตตาโมกกรรม สาธารณโภคี สีสสามัญญตา ทิฐีสามัญญตา มาบูรณาการในการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร 3) ด้านการอำนวยความสะดวก 4) ด้านการจัดสรรทรัพยากร 5) ด้านการ จัดการเรียนรู้ นั้นมีคุณภาพโดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีผลการวิจัยสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในศูนย์ เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า การบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีกระบวนการดำเนินงานตามกระบวนการ 5 ขั้นตอนได้แก่ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร 3) ด้านการอำนวยความสะดวก 4) ด้านการจัดสรรทรัพยากร และ 5) ด้านการจัดการเรียนรู้ เริ่มจากสถานศึกษามีความพยายามในการวางแผนและสนับสนุนงบประมาณ แต่ยังมี ประสบปัญหาสำคัญด้านการบริหารที่เป็นระบบและการขาดความสอดคล้องกับบริบทจริง โดยเฉพาะในด้านการวางแผนและการพัฒนาบุคลากรที่พบช่องว่างด้านทักษะดิจิทัลระหว่างวัย ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ หนึ่ง อยู่หลิน และคณะ (2022) ที่ระบุว่าปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการบูรณาการเทคโนโลยีคือ การสนับสนุนจากองค์กรและการฝึกอบรมเชิงระบบเพื่อเพิ่มสมรรถนะผู้สอน นอกจากนี้ ปัญหาขาดความ มั่นใจจนต้องพึ่งพาสื่อสำเร็จรูปมากเกินไปนั้น สามารถแก้ไขได้ด้วยแนวคิดของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ที่ เสนอให้ใช้ระบบพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษาด้านเทคนิค เพื่อลดความกังวลและสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติ จริง ในส่วนของการจัดสรรทรัพยากรและการอำนวยความสะดวก พบจุดอ่อนสำคัญคือการบริหารจัดการที่เน้นนโยบาย ส่วนกลางมากกว่าความต้องการจำเป็นรายบุคคล และขาดระบบการติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรมซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ นิยดา เปี่ยมพิชนะ (2564) ที่เน้นย้ำว่าการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุดต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและการจัดสรรทรัพยากรที่ตรวจสอบได้ หากสถานศึกษามีระบบสารสนเทศ (MIS) ที่ดีตามที่ สุกัญญา แซ่มซ้อย ได้เสนอไว้ จะช่วยลดภาระงานเอกสารและเพิ่มความรวดเร็วในการตัดสินใจ ของผู้บริหาร ทำให้การกระจายงบประมาณและอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีเป็นไปอย่างทั่วถึงและโปร่งใสมากขึ้น การประยุกต์ใช้หลักสาระณียธรรม 6 ในการบริหารงาน ถือเป็นกลไกสำคัญในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและ สร้างวัฒนธรรมองค์กรยุคดิจิทัลที่ยั่งยืน การเปลี่ยนบทบาทผู้บริหารสู่การเป็น “ผู้อำนวยความสะดวกที่เปี่ยม ด้วยความเมตตา” และการใช้การสื่อสารเชิงบวก (เมตตาจักรกรรม) จะช่วยลดความกังวลของครูต่อ เทคโนโลยีใหม่ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุดา สันธนะดิลก (2567) ที่พบว่าการใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมอย่างเหมาะสมจะช่วยส่งเสริมความร่วมมือและการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วม หากบุคลากรมีความเห็นชอบ

ร่วมกัน (ทฤษฎีสามัญญตา) และรู้จักแบ่งปันทรัพยากรทางปัญญา (สาธารณโภคี) ผ่านระบบคลาวด์หรือแพลตฟอร์มแบ่งปันสื่อ จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เปลี่ยนจากการใช้สื่อแบบแยกส่วนไปสู่การสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางจิตวิทยา (Psychological Safety) ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามความต้องการรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสราณียธรรม 6 ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า แนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสราณียธรรม 6 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร 3) ด้านการอำนวยความสะดวก 4) ด้านการจัดสรรทรัพยากร และ 5) ด้านการจัดการเรียนรู้ การบูรณาการกระบวนการบริหารทั้ง 5 ด้านเข้ากับหลักสราณียธรรม 6 เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ด้านการวางแผนและการพัฒนาบุคลากร แนวทางที่มุ่งเน้นความเข้าใจความแตกต่างของบุคคล (เมตตามโนกรรม) และการใช้ระบบ Hybrid Learning เพื่อลดความกังวลใจของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิยา โพธิ์สิงห์ (2568) ที่ระบุว่า การวางแผนจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลต้องอาศัยการนิเทศติดตามและสร้างความรู้ด้านนโยบายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีความพร้อมในการผลิตสื่อและใบงานดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านการอำนวยความสะดวกและการจัดสรรทรัพยากร การที่ผู้บริหารปรับบทบาทสู่การเป็นผู้อำนวยความสะดวกที่สนับสนุนทรัพยากรผ่านระบบ Digital Workspace และคลาวด์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปาติอัส ใจนะ (2567) ที่พบว่า คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารยุคดิจิทัลคือการนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการบริหารและจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการสอน ซึ่งการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ควบคู่ไปกับความโปร่งใสตามหลักสราณียธรรม จะช่วยลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีดังที่ กรธิดา รักธรรม (2568) ได้ยืนยันว่า เมื่อสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในงานบริหารทั้ง 4 ด้านอย่างจริงจัง จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของบุคลากรมีความเจริญก้าวหน้าและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งหัวใจสำคัญของการดำเนินงานคือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ตั้งอยู่บนความสามัคคี (ทฤษฎีสามัญญตา) ซึ่งการนำหลักสราณียธรรม 6 มาเป็นรากฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้ในโลกเสมือน จะช่วยให้เกิดบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครพล นกทอง (2564) ที่สรุปว่าการบูรณาการหลักสราณียธรรม 6 ในหน่วยงานการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จะช่วยสร้างความร่วมมือร่วมใจเป็นหนึ่งเดียวในการแก้ไขปัญหาและประสานงานอย่างเป็นระบบ ทำให้บุคลากรกล้าแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ส่งผลให้เป้าหมายสูงสุดคือการสร้างพลเมืองดิจิทัลที่มีคุณภาพควบคู่คุณธรรมบรรลุผลได้อย่างสง่างามและยั่งยืน

3. การนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสราณียธรรม 6 ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า แนวทางการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสราณียธรรม 6 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร 3) ด้านการอำนวยความสะดวก 4) ด้านการจัดสรรทรัพยากร และ 5) ด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแนวทางดังกล่าวมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ในทุกองค์ประกอบ โดยการผสมผสานนวัตกรรมเทคโนโลยีเข้ากับหลักพุทธธรรมเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณภาพ ตั้งแต่การใช้ระบบวิเคราะห์ข้อมูล (Data Visualization) และเทคโนโลยีคลาวด์มาเป็นฐานในการวางแผนและอำนวยความสะดวก ช่วยให้การ

บริหารจัดการทรัพยากรมีความโปร่งใสและลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ เกณิกานนท์ (2567) ที่ยืนยันว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากช่วยให้สถานศึกษาสามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากเพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว กระบวนการพัฒนาบุคลากรและการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นความปลอดภัยทางจิตวิทยาผ่านระบบ Hybrid Learning และการช่วยเหลือเกื้อกูลกันแบบ “ครูช่วยครู” และ “ศิษย์ช่วยศิษย์” ถือเป็นการประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรมเพื่อสร้างบรรยากาศแห่ง การเรียนรู้ที่ยั่งยืน สอดคล้องกับข้อค้นพบของ ชีระพล ดวงจำปา (2564) ที่ระบุว่า การส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากที่สุด ทั้งในการจัดทำหลักสูตร การใช้ Microsoft Office และแอปพลิเคชันออนไลน์ในการทดสอบ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรผ่านระบบ Online และการประเมินวิทยฐานะด้วยระบบ DPA ล้วนเป็นปัจจัยที่เร่งการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและทันต่อความเปลี่ยนแปลง การปรับเปลี่ยนกระบวนการประเมินผล จากการตั้งรับสู่การใช้เครื่องมือประเมินแบบเรียลไทม์ (Real-time Assessment) ที่เน้นความซื่อสัตย์สุจริตและการยอมรับมีส่วนร่วม (ทฤษฎีสამัญญตา) ช่วยเปลี่ยนความวิตกกังวลของบุคลากรให้เป็นโอกาสในการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ ชีระพล ดวงจำปา เสนอใน เรื่องการใช้ระบบสารสนเทศอัตโนมัติ (AMSS++) และการจัดการข้อมูลที่มีความปลอดภัยสูง ซึ่งการบูรณาการ ทั้งประสิทธิภาพของเครื่องมือดิจิทัลเข้ากับจริยธรรมในการอยู่ร่วมกันนี้ ไม่เพียงแต่จะช่วยยกระดับความสามารถทางเทคนิคของบุคลากรเท่านั้น แต่ยังสร้างสถานศึกษาให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ดิจิทัลที่ “สง่างาม” และ “มีคุณธรรม” สอดคล้องกับบริบทการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย ควรใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาระบบการบริหารงานเกี่ยวกับสื่อเพื่อการศึกษาในศูนย์เครือข่ายให้มีความต่อเนื่อง และกำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

1.2 สถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย ควรนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ ผู้รับผิดชอบงานต่าง ๆ ของแต่ละกลุ่มงานให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

1.3 สถานศึกษาอื่น ๆ สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นต้นแบบในการพัฒนาการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และประยุกต์แนวทางที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

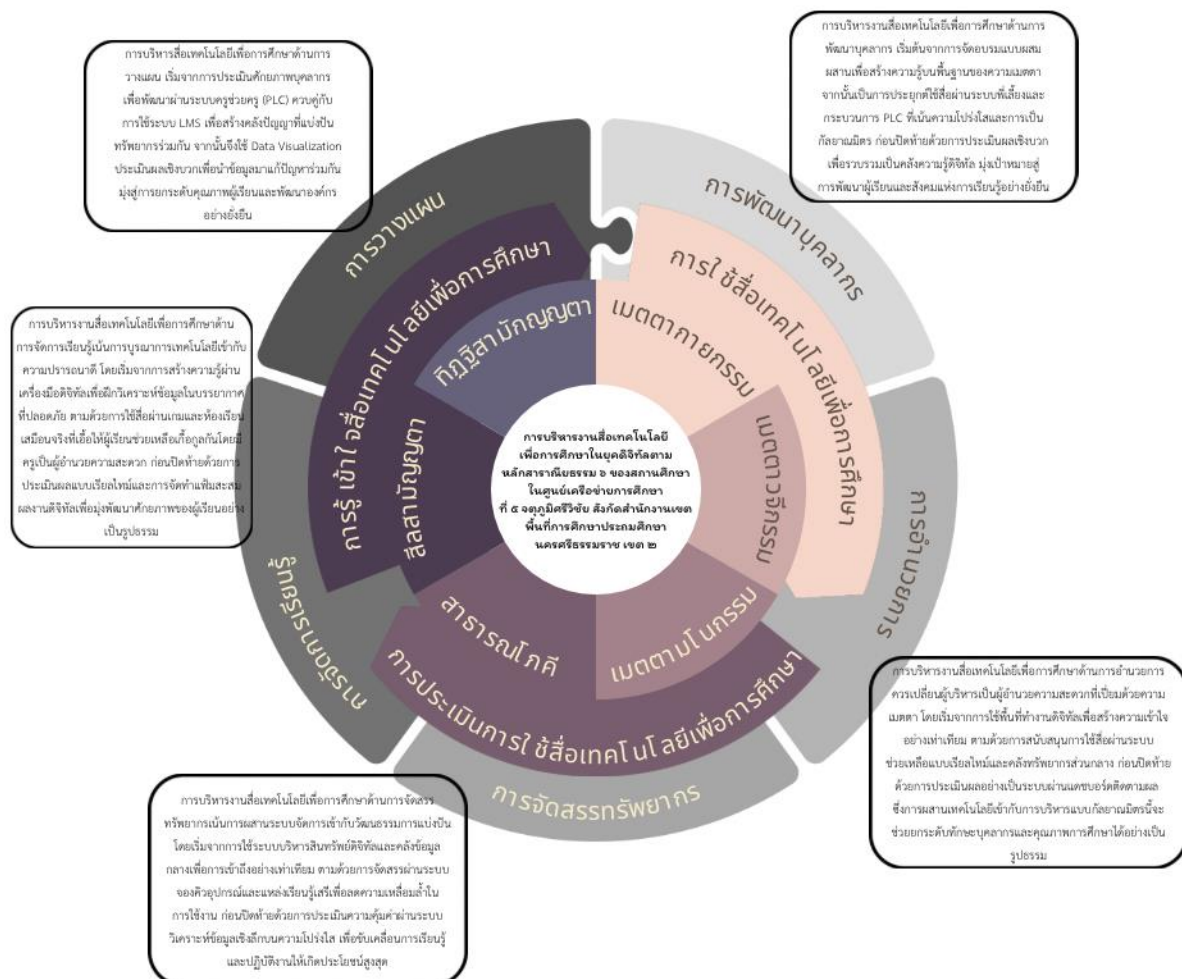
2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนางานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเชิงรุกมาตรฐานสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้การวิจัย

สรุปองค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ การบริหารงานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสภารายการ 6 ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 สรุปเป็นภาพดังในแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย
ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กรธิดา รักธรรม และคณะ. (2568). การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน*, 7(3), 9.
- กรรณิการ์ เกณิกานนท์. (2567). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*, 9(3), 10.

- กัญญารัตน์ สุนนะ. (2567). การบริหารจัดการสื่อวัฒนธรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา: กรณีศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณิต ชนกรศิริกิตติ, และ ชญาพิมพ์ อสุาโห. (2560). แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารเพื่อการศึกษา ของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 12(1), 245–258.
- ณัฐฉา จันทอง. (2568). การสื่อสารทางการเกษตรในยุคดิจิทัล. พระนครศรีอยุธยา: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ทินกฤต รุ่งเมือง. (2559). การบริหารงานเทคโนโลยีการศึกษา ตามนโยบายและมาตรฐานการพัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพิษณุโลก เขต 2. วารสารกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(1), 193.
- ทิพย์สุดา สันธนะดิลก. (2567). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในยุคดิจิทัลด้วย กระบวนการ THIPSUDA Model. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีภาคตะวันออกแห่งสุวรรณภูมิ, 3(1), 17–18.
- ธัญภา แสงตันชัย. (2563). การบริหารสื่อและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนใน กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต].
- ธีระพล ดวงจำปา และคณะ. (2567). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. วารสาร มจร สุรนารีนาร, 2(3), 37.
- นันทิยา โพธิ์สิงห์ และคณะ. (2568). แนวทางการบริหารเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 19(1), 9.
- นิตดา เปี่ยมพิชนะ. (2564). แนวทางการจัดระบบดิจิทัลเทคโนโลยีเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 10(1), 18.
- บัวชุม ภูทองไชย. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- ปาดือลี เจ้หนู และคณะ. (2567). รูปแบบการบริหารเทคโนโลยียุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. วารสารอัล-ฮิกมะฮ, 14(28), บทคัดย่อ.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2555–2559. ม.ป.ป.: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). *แผนปฏิบัติการดิจิทัล พ.ศ. 2566–2570*. กรุงเทพมหานคร: สำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา.
- สุกัญญา แซ่มซ้าย. (2565). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธีร์ ภาระหันธ์. (2563). การบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนวัดนวลนรดิศ. *วารสารบัณฑิตศึกษา มจร.บ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 5(1), 31.
- อัศรพล นกทอง. (2564). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของโรงเรียนในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 9(1), บทคัดย่อ.
- Yulin, N., et al. (2022). Assessing pedagogical readiness for digital innovation: A mixed-methods study. *International Education Studies*, 15(6), 5.